

Sprawa C-296/23

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

10 maja 2023 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesgerichtshof (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

20 kwietnia 2023 r.

Strona wnosząca rewizję:

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs e. V.

Druga strona postępowania rewizyjnego

dm-drogerie markt GmbH + Co. KG

BUNDESGERICHTSHOF

POSTANOWIENIE

[...]

w postępowaniu sądowym

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs e. V., [...] Bad Homburg,

Powódka i strona wnosząca rewizję,

[...]

przeciwko

dm-drogerie markt GmbH + Co. KG, [...] Karlsruhe,

Pozwana i druga strona postępowania rewizyjnego,

[...]

I. izba cywilna Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości) na rozprawie w dniu 23 lutego 2023 r. [...]

postanowiła:

- I. Postępowanie zostaje zawieszono.
- II. Do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej kieruje się następujące pytanie prejudycjalne dotyczące wykładni art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (Dz.U. L 167, z dnia 27 czerwca 2012, s. 1):

Czy „podobnymi wskazaniem” w rozumieniu art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) nr 528/2012 są tylko takie wskazania zawarte w reklamie, które w taki sam sposób jak pojęcia wyraźnie wymienione w tym przepisie ogólnie bagatelizują właściwości środka biobójczego w odniesieniu do związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub dla środowiska lub skuteczności produktu, czy też „podobne wskazania” obejmują wszystkie pojęcia, które w odniesieniu do ryzyka związanego z produktem dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub dla środowiska lub skuteczności produktu zawierają bagatelizującą treść porównywalną z pojęciami wyraźnie wymienionymi, ale niekoniecznie równie uogólniającą?

Uzasadnienie:

- 1 I. Powódką jest Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs e. V. Pozwana jest siecią drogerii działającą na całym terytorium Niemiec.
- 2 Pozwana oferowała środek dezynfekujący o nazwie „BioLYTHE” w przedstawionym poniżej opakowaniu do sprzedaży w swoich sklepach oraz – zamieszczając ilustrację produktu wraz z etykietą, a także z dalszymi informacjami tekstowymi, w tym z „opisem produktu” – w Internecie. Produkt zawiera podchloryn sodu (NaClO) w stężeniu wagowym 0,049 %. Jest to środek utleniający, który rozkłada lub uwalnia tlen, który z kolei uszkadza błony komórkowe bakterii, wirusów i grzybów, tak że nie są one w stanie wytrzymać ciśnienia osmotycznego.

- 3 Na etykiecie przedstawionej na poniższych ilustracjach, stanowiących odpowiednie powiększenie fragmentów tej etykiety, pod nazwą produktu znajduje się zwrot „Ekologiczny uniwersalny środek dezynfekujący o szerokim spektrum działania” – zawarty również w opisie produktu na stronie internetowej pozwanej – oraz zwroty „Przyjazny dla skóry • Bio • bez alkoholu” umieszczone pod tekstem „Dezynfekcja skóry, rąk i powierzchni zewnętrznych” oraz „Skuteczny przeciwko koronawirusowi SARS”.

BIO LYTHE
Ökologisches Universal-Breitband
Desinfektionsmittel
Fertigkonzentrat

Merkmale
• hochwirksam gegen 99,99% aller bekannten Bakterien, Viren, Pilze und Keime • vernichtet auch Viren (behüllt und unbehüllt) und Bakterien, die gegen andere Verfahren resistent sind
• pH-neutral • keine Resistenzbildung • neutralisiert Gerüche aller Art • ohne Aldehyde, Farb- oder Duftstoffe

Zusammensetzung kg/g
995 g demineralisiertes Wasser H₂O, 4,5 g NaCl elektrochemisch aktiviertes Salz, 0,49 g Natriumhypochlorit Na⁺OCl⁻, 0,008 g O₂ Sauerstoff, 0,004 g O₃ Ozon

aut-, Hände- und Oberflächendesinfektion
Wirksam gegen SARS-Corona
Hautfreundlich • Bio • ohne Alkohol
Made in Germany

- 4 Powódka uważa, że reklama jest nieuczciwa, ponieważ pozwana narusza w ten sposób przepisy dotyczące zachowań rynkowych zawarte w rozporządzeniu (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych). Po bezskutecznym upomnieniu pozwana wniosła o,

nakazanie pozwanej, pod rygorem wydania bliżej określonych środków przymuszających, zaprzestania opisywania lub dystrybucji w obrocie handlowym środków dezynfekujących, w szczególności „BioLYTHE”, jako „ekologicznego uniwersalnego środka dezynfekującego o szerokim spektrum działania” względnie „przyjaznego dla skóry” lub „Bio” w reklamach (w tym w Internecie) lub na etykiecie produktu (w każdym przypadku samodzielnie lub za pośrednictwem osób trzecich).

- 5 Pozwana zażądała również zwrotu zryczałtowanej kwoty kosztów upomnienia wraz z odsetkami.
- 6 Landgericht (sąd krajowy) uwzględnił powództwo (LG w Karlsruhe, wyrok z dnia 25 marca 2021 r. – 14 O 61/20 KfH, juris). W wyniku apelacji pozwanej sąd odwoławczy, oddalając dalej idący środek odwoławczy, częściowo zmienił wyrok pierwszej instancji w takim zakresie, iż oddalił wniosek o wydanie nakazu zaniechania w odniesieniu do stwierdzenia reklamowego „przyjazny dla skóry” (OLG Karlsruhe, GRUR 2022, 1620). Dzięki rewizji, która została dopuszczona przez sąd odwoławczy w zakresie częściowego oddalenia powództwa i o której

oddalenie wносиła pozwana, powódka nadal dochodzi roszczenia o zaniechanie w odniesieniu do stwierdzenia reklamowego „przyjazny dla skóry”.

- 7 II. Uwzględnienie dopuszczalnej rewizji zależy od tego, jak należy interpretować pojęcie „podobne wskazania” zakazane w reklamie produktów biobójczych w rozumieniu art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych (rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych). Pytanie to jest istotne dla rozstrzygnięcia, nie było dotychczas przedmiotem wykładni Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a prawidłowa wykładnia prawa Unii nie jest na tyle oczywista, by nie pozostawiać miejsca na jakiegokolwiek racjonalne wątpliwości (zob. wyrok Trybunału z dnia 6 października 2021 r. – C-561/19, NJW 2021, 3303 [juris pkt 32 i nast.] – Consorzio Italian Management i Catania Multiservizi). Przed wydaniem orzeczenia w sprawie rewizji postępowanie musi zatem zostać zawieszono i należy zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 akapit pierwszy lit. b) i akapit trzeci TFUE.
- 8 1. Sąd odwoławczy – w zakresie istotnym dla postępowania rewizyjnego – uznał wnioski o wydanie nakazu zaniechania w odniesieniu do określenia środka dezynfekującego jako „przyjaznego dla skóry” za bezzasadny. Stwierdził w tym względzie:
- 9 Powódka jest uprawniona do wystąpienia z roszczeniem na podstawie § 8 ust. 3 pkt 2 Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (niemieckiej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, zwanej dalej „UWG”). Zarzucane działanie handlowe nie stanowi niedopuszczalnego nieuczciwego działania naruszającego art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, ponieważ pozwana nie jest adresatem tego przepisu. Pozwana nie naruszyła również art. 72 ust. 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych poprzez kwestionowane użycie określenia „przyjazny dla skóry” dla środka dezynfekującego. Zwrot „przyjazny dla skóry” nie jest „podobnym wskazaniem” w rozumieniu art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych. Nie wprowadza również w błąd w rozumieniu art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych.
- 10 2. Powódka posiada legitymację czynną na podstawie § 8 ust. 3 pkt 2 UWG w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 listopada 2021 r. (zob. § 15a ust. 1 UWG). Sąd odwoławczy nie naruszył prawa przyjmując, że naruszenie przez pozwaną art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych nie ma miejsca, ponieważ pozwana nie jest adresatem tego przepisu, który jest skierowany do posiadaczy pozwoleń w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. p) rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych. Powódka nie twierdzi, że pozwana jest objęta tym przepisem.
- 11 3. Podnoszone przez powódkę naruszenie art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych stanowi nieuczciwe –

w rozumieniu § 3a UWG – i niedopuszczalne – w rozumieniu § 3 ust. 1 UWG – działanie handlowe, które ze względu na występujące tu ryzyko powtórzenia może uzasadniać roszczenie o zaniechanie na podstawie § 8 ust. 1 zdanie pierwsze UWG.

- 12 a) Zgodnie z art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych reklama produktu biobójczego nie może w żadnym wypadku zawierać zwrotów „produkt biobójczy niskiego ryzyka”, „nietoksyczny”, „nieszkodliwy”, „naturalny”, „przyjazny dla środowiska”, „przyjazny dla zwierząt” ani jakichkolwiek podobnych wskazań.
- 13 b) Przepis art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jest regulacją dotyczącą zachowań rynkowych w rozumieniu § 3a UWG. Ma on również na celu regulację zachowań rynkowych przedsiębiorców w interesie konsumentów. Celem rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych zgodnie z jego art. 1 ust. 1 jest poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego poprzez harmonizację przepisów dotyczących udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska. Przepisy rozporządzenia opierają się na zasadzie ostrożności, której celem jest ochrona zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt oraz środowiska (art. 1 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych). Artykuł 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych zawiera przepisy dotyczące reklamy produktów biobójczych, które mają na celu zapobieganie bagatelizowaniu związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub dla środowiska lub skuteczności produktu [...] [odniesienie do literatury]. Artykuł 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych służy zatem również ochronie zdrowia konsumentów.
- 14 c) Naruszenie art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych może w sposób odczuwalny naruszyć interesy konsumentów w rozumieniu § 3a UWG. Zgodnie z orzecznictwem Bundesgerichtshof (federalnego trybunału sprawiedliwości) naruszenia przepisów dotyczących zachowań rynkowych, których celem jest ochrona zdrowia konsumentów, bezpośrednio naruszają w odczuwalny sposób interesy konsumentów w rozumieniu § 3a UWG (zob. BGH, postanowienie z dnia 24 marca 2016 r. – I ZR 243/14, GRUR 2016, 833 [juris, pkt 11] = WRP 2016, 858 – Bio-Gewürze I, z dalszymi odniesieniami). Artykuł 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jest taką dotyczącą zachowań rynkowych regulacją służącą (również) ochronie zdrowia konsumentów.
- 15 d) Ściganiu naruszenia art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jako nieuczciwego działania handlowego nie stoi na przeszkodzie fakt, że dyrektywa 2005/29/WE dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych w pełni harmonizuje przepisy państw członkowskich dotyczące nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów (art. 3 ust. 1, art. 4 dyrektywy 2005/29/WE). Zgodnie z jej art. 3

ust. 3 dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla przepisów Unii lub państw członkowskich dotyczących aspektów produktów związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem. Takim przepisem prawnym jest art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych.

- 16 4. Sąd odwoławczy, dzieląc stanowisko stron, słusznie przyjął, że objęte wnioskiem środki dezynfekcyjne są produktami biobójczymi w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, tj. substancją lub mieszaniną przeznaczoną do niszczenia organizmów szkodliwych w inny sposób niż przez samo działanie fizyczne lub mechaniczne. Kwestionowane zwroty są również częścią reklamy uregulowanej w art. 72 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych [zob. definicję legalną terminu „reklama” w art. 3 ust. 1 lit. y) rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych].
- 17 5. Sąd odwoławczy prawidłowo przyjął również, co nie zostało zakwestionowane w rewizji, że oświadczenia wprowadzające w błąd nie stanowią naruszenia art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, nawet w odniesieniu do wariantu „podobnych wskazań”.
- 18 a) Przepis art. 72 ust. 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych stosuje w odniesieniu do reklamy zasadniczo te same, nakładane na posiadacza pozwolenia wymogi w zakresie etykietowania, które są również zawarte w sekcji „Informacje o produktach biobójczych” i wynikają z art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych. Zgodnie z art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, posiadacze pozwoleń zapewniają, by etykiety nie były mylące w odniesieniu do ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub dla środowiska powodowanego przez dany produkt lub w odniesieniu do jego skuteczności, oraz w żadnym wypadku nie zawierały zwrotów „produkt biobójczy niskiego ryzyka”, „nietoksyczny”, „nieszkodliwy”, „naturalny”, „przyjazny dla środowiska”, „przyjazny dla zwierząt” ani podobnych zwrotów. Artykuł 72 ust. 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych zawiera porównywalną regulację w dziedzinie reklamy i stanowi w pierwszym zdaniu, że reklamy produktów biobójczych nie odnoszą się do produktu w sposób wprowadzający w błąd w odniesieniu do związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub dla środowiska lub skuteczności produktu. Zgodnie z przepisem art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych – który jest tu omawiany – reklama produktu biobójczego nie może w żadnym wypadku zawierać zwrotów „produkt biobójczy niskiego ryzyka”, „nietoksyczny”, „nieszkodliwy”, „naturalny”, „przyjazny dla środowiska”, „przyjazny dla zwierząt” ani jakichkolwiek podobnych wskazań.
- 19 b) W związku z tym obie regulacje w pierwszym rzędzie zakazują mylącej prezentacji na etykiecie (art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze przypadek pierwszy rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych) lub wprowadzającej w błąd prezentacji w reklamie (art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych). Ponadto obie regulacje zabraniają stosowania

wymienionych szczegółowo sformułowań, a także „podobnych zwrotów” (w przypadku etykietowania, art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze przypadek drugi rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych) czy też „podobnych wskazań” (w przypadku reklamy, art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych). Ten bezwarunkowy – „w żadnym wypadku” – zakaz stosowania niektórych zwrotów istnieje niezależnie od tego, czy są one mylące w rozumieniu art. 69 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze przypadek pierwszy względnie wprowadzające w błąd w rozumieniu art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych. W tym względzie nic szczególnego nie ma zastosowania do zawartego w obu regulacjach wariantu „podobnych zwrotów” czy „podobnych wskazań”, który rozszerza bezwarunkowy zakaz na zwroty, które należy uznać za „podobne zwroty” czy „podobne wskazania” w porównaniu z poprzednimi przykładami.

- 20 6. Roszczenie o zaniechanie w odniesieniu do określenia środka dezynfekującego jako „przyjaznego dla skóry” jest uzasadnione tylko wtedy, gdy zwrot ten jest objęty zakazem z art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jako „podobne wskazanie”. Uwzględnienie rewizji zależy zatem od tego, co należy rozumieć przez „podobne wskazania”.
- 21 a) Sąd odwoławczy przyjął, że pojęcie „podobnych wskazań” nie obejmuje wyłącznie zwrotów identycznych co do treści ze zwrotami wymienionymi szczegółowo w przepisie. Pojęcie to ma obejmować w szczególności te zwroty, ewentualnie różniące się treścią, których określająca właściwości treść jest podobna (tylko) w taki sposób, że ze względu na cel ochronny zakazu są one równoważne pod względem wartości, w tym sensie, że ich znaczenie podziela cechy charakterystyczne leżące u podstaw negatywnej oceny w rozporządzeniu pojęć wyraźnie wymienionych. Wyliczone w rozporządzeniu pojęcia mają tę wspólną cechę, że bagatelizują właściwości środka biobójczego w odniesieniu do związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub dla środowiska lub jego skuteczności za pomocą ogólnego zwrotu. W związku z tym wskazania na właściwości środka biobójczego w odniesieniu do związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi lub zwierząt lub dla środowiska lub jego skuteczności, które przy swojej ogólnej bagatelizacji są równoważne zwrotom wymienionym przykładowo, są objęte zakazem jako „podobne”. Ustalenie uogólniającej treści wskazania charakteryzującego znamiona zakazu nie jest jeszcze wystarczające, jeżeli dane wskazanie można by przypisać do jednego ze zwrotów wymienionych przykładowo w taki sposób, że ten zwrot stanowi pojęcie nadrzędne.
- 22 W związku z tym zwrot „przyjazny dla skóry” nie wchodzi w zakres art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jako „podobne wskazanie”, i to niezależnie od tego, czy klienci oczekują (bezpośredniego) pozytywnego skutku, zwykłej nieszkodliwości lub jedynie ograniczenia potencjału ryzyka dla skóry. Zwrot „przyjazny dla skóry” nie relatywizuje potencjału ryzyka produktu lub jego skutków i ich szkodliwości ani w sposób

ogólny (tak jak „produkt biobójczy niskiego ryzyka”, „nietoksyczny”, „nieszkodliwy”), ani co najmniej konkretnie w odniesieniu do jednego z dóbr chronionych w sposób kompleksowy (zdrowie ludzi lub zwierząt lub środowisko). Raczej opisuje on – nawet jeśli w bardzo ogólny w tym zakresie sposób – wpływ produktu na konkretny organ, a mianowicie na ludzką skórę.

- 23 Izba orzekająca uważa ten pogląd za prawidłowy.
- 24 b) Odpowiedzi na pytanie, co należy rozumieć przez „podobne wskazania” nie można udzielić wyłącznie na podstawie brzmienia art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych. W ocenie izby orzekającej sąd odwoławczy trafnie przyjął jednak, że nie są to jedynie zwroty będące synonimami konkretnie wymienionych zakazanych oświadczeń. Przemawia za tym pojęcie „podobne”, które nie obejmuje właśnie wyłącznie identycznych pod względem treści zwrotów; wystarczające jest raczej samo „podobieństwo” do konkretnie wymienionych zwrotów.
- 25 c) Cel art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych oraz związek z art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze tego rozporządzenia przemawiają za stanowiskiem sądu odwoławczego.
- 26 aa) Z motywów 1 i 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych wynika, że prawodawca Unii zamierzał znaleźć szczególną równowagę między swobodnym przepływem produktów biobójczych a wysokim poziomem ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska. Z literalnej wykładni art. 72 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, odczytywanego w świetle motywów 1 i 3 tego rozporządzenia, wynika, że dziedzina dotycząca wzmianek odnoszących się do ryzyka związanego ze stosowaniem produktów biobójczych, których można używać w ramach reklamy tych produktów, została w pełni zharmonizowana przez prawodawcę Unii (wyrok Trybunału z dnia 19 stycznia 2023 r. – C-147/21, GRUR 2023, 354 [juris pkt 64 i nast.] – CIHEF i in.).
- 27 bb) W art. 72 ust. 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, oprócz zakazu wprowadzania w błąd w zdaniu pierwszym, prawodawca Unii w zdaniu drugim uznał za niedopuszczalne w każdym przypadku (wyłącznie) poszczególne zwroty. Zdaniem izby orzekającej sąd odwoławczy słusznie zatem przyjął, że rozporządzenie nie ma na celu całkowitego zakazania zwrotów – niezależnie od ich prawdziwości, którą należy oceniać w odniesieniu do zakazu wprowadzania w błąd – które dotyczą obecności i ewentualnie rozmiaru lub braku pewnych zagrożeń, wpływu produktu na zdrowie ludzi lub zwierząt lub na środowisko lub jego skuteczności. Regulacja w art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych nie wskazuje również, aby jej intencją było wyłączenie z dozwolonych – w szczególności niewprowadzających w błąd – zwrotów wszystkich, tj. również uzasadnionych, konkretnych wskazań, które dotyczą braku lub niskiego ryzyka, a nawet korzystnych skutków, jakie produkt wywiera pod pewnymi względami. Izba orzekająca zgadza się z sądem odwoławczym, że przemawia to za taką interpretacją pojęcia „podobne

wskazania”, iż decydujące są wszystkie cechy wspólne dla przykładowo wymienionych pojęć z listy, tj. nie tylko ich bagatelizująca treść, ale także właśnie ogólnikowość.

- 28 cc) Biorąc pod uwagę kompleksowy, służący ochronie zdrowia, zakaz wprowadzania w błąd zawarty w art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, to za taką interpretacją przemawia cel rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych polegający na osiągnięciu szczególnej równowagi między swobodnym przepływem produktów biobójczych – w tym ich reklamą – a wysokim poziomem ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowiska. W odniesieniu do tego celu należy również wziąć pod uwagę, że ogólne zwroty zwykle nie mają żadnej lub co najwyżej niewielką wartość informacyjną dla konsumentów; w przeciwieństwie do tego, uzasadnione konkretne wskazania mogą dostarczyć konsumentom cennych i przydatnych informacji. Zdaniem izby orzekającej taki interes informacyjny konsumentów musi być uwzględniony przy równoważeniu swobodnego przepływu produktów biobójczych i wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska, do którego dąży rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych.
- 29 dd) Zdaniem izby orzekającej taka interpretacja nie prowadzi do bagatelizacji potencjału ryzyka produktów biobójczych, ani do związanego z tym mniej krytycznego stosowania produktu, a tym samym do łączącego się z tym z kolei ryzyka dla zdrowia, zwierząt lub środowiska.
- 30 (1) Właśnie dlatego, że zwroty, które zdaniem izby orzekającej nie wchodzą w zakres „podobnych wskazań”, nie bagatelizują w sposób ogólny produktu biobójczego, ale odnoszą się (tylko) do konkretnych aspektów produktu, a tym samym nie negują możliwych szkodliwych skutków ubocznych, to nie ma niebezpieczeństwa, że klienci stracą z oczu podstawowe zagrożenie stwarzane przez produkt biobójczy w przypadku tego rodzaju wskazań.
- 31 (2) Zgodnie z ustaleniami sądu odwoławczego klienci rozróżniają między skutecznością środka dezynfekującego w ogóle a jego poszczególnymi aspektami oddziaływania. Oznaczenie „przyjazny dla skóry” – w odniesieniu do środka dezynfekującego, którego działanie, zgodnie z przeznaczeniem produktu, ma być skierowane przeciwko integralności niektórych organizmów i który nie jest tradycyjnie stosowany ze względu na bezpośrednio prozdrowotne działanie jego składników – jest traktowane jedynie jako relatywizacja szkodliwych skutków ubocznych. W związku z tym nie ma również niebezpieczeństwa, że konsumenci będą stosować środek biobójczy mniej krytycznie, ponieważ otrzymają (niewprowadzające w błąd) konkretne wskazanie związane z produktem.
- 32 Takie rozumienie przez klientów jest wspierane obowiązkiem etykietowania zgodnie z art. 72 ust. 1 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, zgodnie z którym każda reklama produktów biobójczych zawiera sformułowania

- „Produktów biobójczych należy używać z zachowaniem środków ostrożności. Przed każdym użyciem należy przeczytać etykietę i informacje dotyczące produktu”.
- 33 Zgodnie z art. 72 ust. 1 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych zdania te muszą się wyraźnie wyróżniać i być czytelne na tle całej reklamy. W każdym przypadku zagrożenie związane z produktem biobójczym jest w związku z tym wyraźnie podane do wiadomości klientów.
- 34 (3) Interpretacja art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, za którą sąd odsyłający się tu opowiada, jest dodatkowo poparta faktem, że wymienione tam zwroty podlegają całkowitemu zakazowi niezależnemu od niebezpieczeństwa wprowadzenia w błąd. Ten całkowity zakaz obejmujący określone zwroty jest powiązany z zakazem wprowadzania w błąd znajdującym się w art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, zgodnie z którym reklamy nie odnoszą się do produktu biobójczego w sposób wprowadzający w błąd w odniesieniu do związanego z produktem ryzyka dla zdrowia ludzi, zdrowia zwierząt lub dla środowiska lub skuteczności produktu. W ogólnym ujęciu regulacja reklamy produktów biobójczych zawarta w art. 72 ust. 3 rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, nawet przy interpretacji wariantu „podobnych wskazań” w art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych, za którą opowiada się izba orzekająca, przeciwdziała zatem niebezpieczeństwu promowania sprzedaży produktów biobójczych za pomocą tekstów reklamowych, które przesuwają na drugi plan właściwą tym produktom szkodliwość i koncentrują się wyłącznie na poszczególnych cechach produktu.
- 35 7. Interpretacja art. 72 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych jest istotna dla rozstrzygnięcia. Powódka nie może opierać swojego roszczenia o zaniechanie z powodu reklamy środka dezynfekującego z określeniem „przyjazny dla skóry” na naruszeniu zakazu wprowadzania w błąd zawartego w art. 72 ust. 3 zdanie pierwsze rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych.
- 36 a) Sąd odwoławczy przyjął, że przeciętny konsument, który jest przeciętnie poinformowany i rozsądny, rozumie określenie środka dezynfekującego jako „przyjaznego dla skóry” w ten sposób, że jego zastosowanie na skórę chroni ją w jakiś sposób w bliżej nieokreślonym zakresie, niekoniecznie unikając wszelkiego uszkodzenia skóry. W szczególności konsument nie wyciągnie z tego wniosku, że składniki produktu mają bezpośredni (wspierający) wpływ na zdrowie skóry. Bez dalszych wskazówek konsument rozumie „przyjazność” jedynie w ten sposób, że produkt „dba” o zdrowie lub dobrą kondycję jego skóry, na przykład – relatywnie – bardziej niż może to mieć miejsce w przypadku produktów spełniających podobne funkcje. W szczególności w odniesieniu do zwrotów dotyczących środka dezynfekującego klienci postrzegają oznaczenie „przyjazny dla skóry” jedynie jako relatywizujące szkodliwe skutki uboczne. Powódka, na której spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie wykazała, że

rzeczywiste okoliczności odbiegają od takiego rozumienia przez klientów. Ocena taka nie narusza prawa.

- 37 b) Ustalenie opinii klientów podlega jedynie ograniczonej kontroli sądu w postępowaniu rewizyjnym w zakresie tego, czy sąd odwoławczy wyczerpująco zbadał materiał dowodowy bez błędów proceduralnych i czy ocena jest zgodna z zasadami prawidłowego rozumowania i ogólnymi zasadami doświadczenia życiowego. Ze względu na to, że nie chodzi o ustalenie faktów w ścisłym znaczeniu, ale o zastosowanie konkretnej wiedzy empirycznej, naruszenie prawa może również polegać na tym, że ustalona opinia klientów jest niezgodna z doświadczeniem (BGH, wyrok z dnia 11 lutego 2021 r. – I ZR 126/19, GRUR 2021, 746 [juris, pkt 43] = WRP 2021, 604 - Dr. Z.).
- 38 c) Sąd odwoławczy nie popełnił takich błędów co do prawa. W szczególności sąd prawidłowo przyjął, że decydujące znaczenie dla ustalenia treści oświadczenia reklamowego ma rozumienie przeciętnie poinformowanego, odpowiednio do sytuacji uważnego i rozsądnego adresata reklamy (zob. BGH, wyrok z dnia 5 listopada 2020 r. – I ZR 204/19, GRUR 2021, 513 [juris, pkt 11] = WRP 2021, 327 – Sinupret). Nic nie wskazuje również na to, że sąd odwoławczy nie uwzględnił w wystarczającym stopniu szczególnie surowych wymogów dotyczących prawdziwości, jednoznaczności i jasności oświadczenia reklamowego w reklamie dotyczącej zdrowia (zob. BGH, wyrok z dnia 6 lutego 2013 r. – I ZR 62/11, GRUR 2013, 649 [juris pkt 15] = WRP 2013, 772 - Basisinsulin mit Gewichtsvorteil, z dalszymi odesłaniami). W szczególności sąd przeprowadził całościową ocenę, w której uwzględnił rodzaj i znaczenie oferowanego produktu.
- 39 W zakresie, w jakim wnoszący rewizję, powołując się na orzeczenie sądu krajowego, stoi w swojej rewizji na stanowisku, że konsument z określenia „przyjazny dla skóry” wnioskuje, że produkt ma działanie pielęgnujące skórę, a przynajmniej, że jest to produkt nieszkodliwy, a zatem że mamy do czynienia z wprowadzeniem w błąd, które mogłoby prowadzić do zagrożenia dla zdrowia, stanowi to jedynie próbę zastąpienia oceny stanu faktycznego dokonanej przez sąd własną oceną, bez wskazania jakiegokolwiek naruszenia prawa. Ponadto sąd odwoławczy słusznie wskazał, że nie doszłoby do wprowadzenia w błąd nawet wówczas, gdyby zwrot „przyjazny dla skóry” był rozumiany jako oznaczający, że stosowanie środka dezynfekującego jest pozbawione jakiegokolwiek ryzyka szkodliwego wpływu na zdrowie skóry. Powódka nie wykazała żadnych okoliczności, zgodnie z którymi byłoby to w przypadku reklamowanego produktu sprzeczne ze stanem faktycznym.

[...]